

DE WIJNPERS

VOOR WIE VAN AANPAKKEN WEEET!

infobrochure 2023 - 2024

DE WIJNPERS
VLAAMS-BRABANT

WELKOM

De Wijnpers is een aangename, open school met een prachtig zicht op het centrum van Leuven, vlak bij de stad en toch omgeven door tuinen en natuur. Je kan er heel wat unieke studierichtingen volgen op technisch, artistiek en beroepsniveau.

Naast een degelijke algemene basisvorming beogen we een vlotte doorstroom naar het hoger onderwijs en een beroepsgerichte, technische opleiding die aansluit bij de noden van de arbeidsmarkt.

Zowel in de theoretische als de praktische lessen ligt de nadruk op samenwerking, zelfverantwoordelijkheid en beroepsnast. We organiseren ook stages, projectweken, didactische uitstappen, culturele bezoeken en sportactiviteiten.

We zijn ervan overtuigd dat jonge mensen zich in de eerste plaats op onze school thuis moeten voelen. Via wederzijds respect binnen een duidelijke structuur creëren we een

gemoedelijke sfeer die de studiehouding van de leerlingen positief beïnvloedt.

We willen ook een groene, verbindende en gezonde school zijn. Daarom besteden we extra aandacht aan afvalbeheer, preventie, leerlingenbegeleiding en een gezonde levensstijl.

De school werkt actief mee aan de internationalisering en talenkennis van de leerlingen via Erasmus+ projecten, buitenlandse studiereizen en stages. Leerlingen kunnen ervoor kiezen een vak in het Frans of in het Engels te volgen.

De school beschikt over een degelijke sportinfrastructuur.

Wil je nog meer te weten komen over onze troeven, dan kan dit via onze website.

www.dewijnpers.be

ONZE TROEVEN

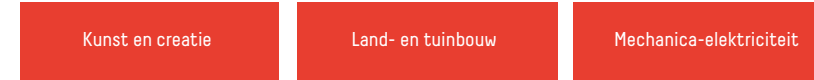
- Rustige, veilige en groene school met een positieve cultuur in het centrum van Leuven
- Aparte lokalen en speelplaats voor de eerste graad
- Studie- en leerlingenbegeleiding
- Internationalisering
- Bedrijfsstages
- Europese projecten
- CLIL-project
- Buitenlandse studiereizen
- Accent op STEM (Science – Technology – Engineering – Mathematics)
- Duaal leren voor bepaalde richtingen: 2 dagen op school, 3 dagen op de werkplek
- Middagactiviteiten
- Deelname aan projecten en wedstrijden
- Openleercentrum met pc's
- Moderne en technologische apparatuur, werktuigen en materialen
- Goed uitgeruste les- en praktijklokalen
- Grote tuin met serrecomplex
- Dierenpark
- Polyvalente kunstateliers
- Laboratoria en werkateliers
- Grote sporthal
- Hedendaagse ICT-infrastructuur (laptops, digitale borden, wifi, computers, Chromebooks, ...)
- Overdekte fietsenstalling
- Sterke samenwerking met het bedrijfsleven
- Nieuw tuinbouwcomplex voor domein land- en tuinbouw met duurzame energievoorziening (12 vaklokalen, kleedkamers, overdekte werkplaats, winkel voor de tuinbouwproducten, uitgebreid dakterras, urban-farming en vinnificatieruimte)

EERSTE GRAAD

EERSTE LEERJAAR A

EERSTE LEERJAAR B

TWEEDE LEERJAAR A

TWEEDE LEERJAAR B

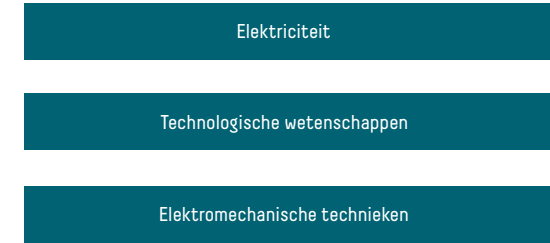
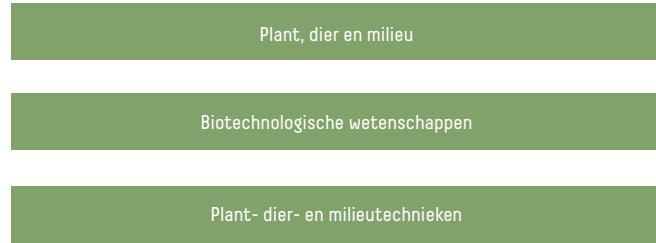
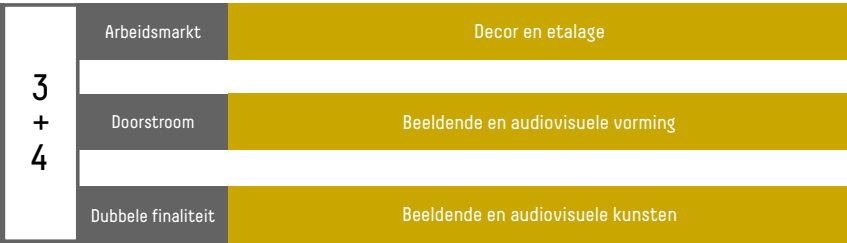

KUNST EN CREATIE

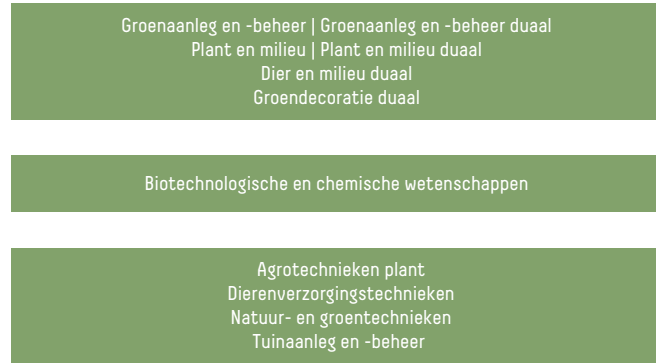
LAND- EN TUINBOUW

STEM

TWEEDE GRAAD

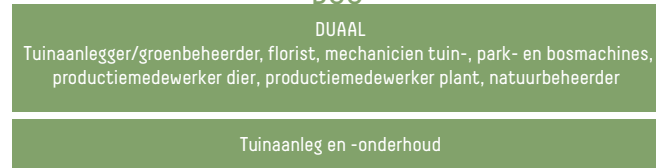

DERDE GRAAD

BSO

DUAAL

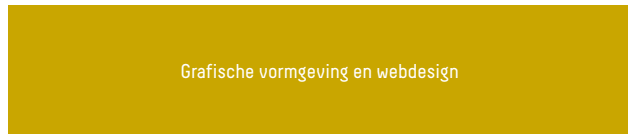
BSO

Verwarmingsinstallaties

DUAAL Technicus installatietechnieken

SE-N-SE

1STE EN 2DE LEEERJAAR A

1STE EN 2DE LEEERJAAR B

1ste en 2de leerjaar A

EERSTE LEERJAAR A

Toelatingsvoorwaarden

Het getuigschrift van het basisonderwijs of een A-attest in een eerste leerjaar B.

Programma

Je krijgt naast algemene vakken ook meer specifieke en praktische vakken. In het keuzepakket maak je kennis met agro- en biotechnieken, mechanica-elektriciteit, artistieke vorming, STEM-wetenschappen.

Onthaaldagen

We organiseren onthaaldagen op verplaatsing in een bosrijke omgeving voor de eerstejaars. Alle nieuwkomers maken kennis met de school. Ook de sportdag wordt geïntegreerd in de onthaalperiode.

Leerprogramma	1A	2A
BASISVORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	2 u	1 u
Engels	-	2 u
Frans	4 u	3 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Muzikale opvoeding	1 u	-
Plastische opvoeding / CLIL*	1 u	1 u
Nederlands	4 u	4 u
Natuurwetenschappen (+ STEM)	3 u	2 u
Wiskunde (+ STEM)	4 u	4 u
Techniek (+ STEM)	2 u	2 u
ICT/Economie/(+ STEM) / CLIL**	1 u	1 u
DIFFERENTIATIE		
REMEDIERING / SEMINARIE	1 u	1 u
VERDIEPING BASISOPTIE / KEUZEPAKKET		
Kunst en creatie / CLIL*	4u	-
Agro- en biotechnieken	4u	-
STEM-wetenschappen	4u	-
Agro- en biotechnieken: technisch wetenschappelijke vorming (+ STEM)	-	1 u
Mechanica-elektriciteit: techniek (+ STEM)	-	1 u
Artistieke vorming: architectuurtekenen (+ STEM)	-	1 u
STEM-wetenschappen: wiskunde (+ STEM)	-	1 u
Basisopties 2A	-	5 u
	32 u	32 u
*CLIL: in het Frans (optie)		
**CLIL: in het Engels (optie in het tweede jaar)		

TWEDE LEERJAAR A

Naast de algemene vakken zijn er een aantal optievakken die de leerlingen voorbereiden op een latere studiekeuze in kunst en creatie, land- en tuinbouw en STEM.

Toelatingsvoorwaarden

A-attest in een eerste leerjaar A.

Programma basisopties

Leerprogramma	1A	2A
Basisopties 2A		
STEM-TECHNIEKEN: PAKKET AGRO- EN BIOTECHNIEKEN		
Agrarische technieken	-	5 u
STEM-TECHNIEKEN: PAKKET MECHANICA-ELEKTRICITEIT		
Mechanica	-	2 u
Elektriciteit	-	3 u
KUNST EN CREATIE: PAKKET ARTISTIEKE VORMING		
Artistieke opvoeding	-	2 u
Beeldende vorming/CLIL*	-	3 u
STEM-WETENSCHAPPEN		
Toegepaste natuurwetenschappen (+ STEM)	-	5 u

*CLIL: in het Frans (optie)

**CLIL: in het Frans

OPTIE STEM-TECHNIEKEN

PAKKET AGRO- EN BIOTECHNIEKEN

Je leert, bestudeert, experimenteert en voert het praktisch werk op het terrein zelf uit. Als grote fan van planten, dieren, het leefmilieu, natuur en voeding ga je bij STEM-technieken/pakket agro- en biotechniek, aan de slag als wetenschapper en tuinbouwer.

PAKKET MECHANICA-ELEKTRICITEIT

Je krijgt een inleiding in mechanica en elektriciteit en een praktische kennismaking met de wereld van 'techniek en beweging' en 'techniek en energie'. Bij STEM-technieken/pakket mechanica-elektriciteit, ga je aan de slag met tal van materialen, gereedschappen en toestellen in functie van een realisatie.

OPTIE KUNST EN CREATIE

PAKKET ARTISTIEKE VORMING

Je maakt kennis met het artistieke landschap en verschillende expressievormen (beeld, woord, muziek, dans, ...). Je ontplooit je artistiek talent en leert vaardigheden en technieken die het mogelijk maken je vlot uit te drukken in beeld.

OPTIE STEM-WETENSCHAPPEN

Je onderzoekt en analyseert complexe vragen en actuele problemen. Je zoekt hiervoor oplossingen vanuit de wetenschappelijke onderzoeksmethode binnen de technologische, biochemische of bouwtechnische wetenschappen. Je leert vlot 2D- en 3D-modellen van een prototype ontwikkelen en processen simuleren met de computer.

1ste en 2de leerjaar B

EERSTE LEERJAAR B

Toelatingsvoorwaarden

Twaalf jaar zijn vóór 31 december van het lopende schooljaar en geen houder van een getuigschrift lager onderwijs.

Je krijgt meer praktische dan leervakken. In het keuzepakket maak je kennis met kunst en creatie, land- en tuinbouw of mechanica-elektriciteit.

Leerprogramma	1B	2B
BASISVORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Frans	1 u	1 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Muzikale opvoeding	1 u	-
Plastische opvoeding	1 u	1 u
Project Algemene Vakken (PAV) (+ STEM)	7 u	6 u
Nederlands	3 u	2 u
Wiskunde (+ STEM)	3 u	2 u
Techniek (+ STEM)	6 u	3 u
ICT/Economie (+ STEM)	1 u	1 u
DIFFERENTIATIE		
REMEDIERING / SEMINARIE	1 u	1 u
VERDIEPING / KEUZEPAKKET		
Kunst en creatie	4u	1 u
Land- en tuinbouw	4u	1 u
Mechanica-elektriciteit	4u	1 u
Basisopties 2B	-	10 u
	32 u	32 u

TWEDE LEERJAAR B

In het tweede leerjaar B kies je voor 1 optie van 10 lesuren. In deze optievakken bouw je een grondige praktische kennis op.

Toelatingsvoorwaarden

1B gevolgd of een A-attest met uitsluiting voor de basisopties in 2A behaald hebben.

Leerprogramma	1B	2B
Basisopties 2B		
KUNST EN CREATIE		
Artistieke opvoeding	-	3 u
Beeldende vorming	-	3 u
Project	-	4 u
LAND- EN TUINBOUW		
Plant en milieu	-	3 u
Dier en milieu	-	3 u
Project	-	4 u
MECHANICA-ELEKTRICITEIT		
Mechanica	-	3 u
Elektriciteit	-	3 u
Project	-	4 u

Programma basisopties

OPTIE KUNST EN CREATIE

Je krijgt een inleiding in diverse artistieke en creatieve expressievormen. Je leert basistechnieken zoals schilderen, decoreren, kleurtechnieken, ... en leert allerlei materialen te gebruiken.

OPTIE LAND- EN TUINBOUW

Je volgt een basisopleiding waarin plant, dier en milieu centraal staan. Daarnaast doe je veel praktische ervaring op rond werken in land- en tuinbouw.

OPTIE MECHANICA-ELEKTRICITEIT

Je krijgt een inleiding in mechanica en elektriciteit. Je leert basistechnieken zoals metaal vijlen en plooien, elektrische schakelingen maken en allerlei gereedschappen gebruiken.

DOMEIN KUNST EN CREATIE

DOMEIN LAND- EN TUINBOUW

DOMEIN STEM

TWEEDE EN DERDE GRAAD

2DE GRAAD

Arbeidsmarkt:

- decor en etalage

Doorstroom:

- beeldende en audiovisuele vorming

Dubbele finaliteit:

- beeldende en audiovisuele kunsten

3DE GRAAD

Arbeidsmarkt:

- decor, etalage en publiciteit

Doorstroom:

- beeldende vorming

Dubbele finaliteit:

- beeldende kunsten
  - optie toegepaste beeldende kunsten
  - optie vrije beeldende kunsten

SPECIALISATIEJAAR

Se-n-Se grafische vormgeving en webdesign

Arbeidsmarkt: decor en etalage (3-4)

Opleiding

Deze studierichting is een praktische voorbereiding op beroepen in de etalage-, decoratie- en publiciteitssector.

Je krijgt een boeiend basisaanbod algemene vakken en daarnaast een ruim aanbod praktijkvakken. Je ontwikkelt je creatieve geest, leert ontwerpen maken en leert technieken die onmiddellijk toepasbaar zijn in etalage, standenbouw, decor en decoratie. Je leert ontwerpen en producten presenteren op een aantrekkelijke manier. Ook technieken die voorbereidend zijn op de derde graad decor, etalage en publiciteit worden reeds vanaf de tweede graad aangereikt. Zo leer je grafische toepassingen maken en leer je werken met grafische software voor het ontwerpen en uitvoeren van logo's, affiches, folders, brochures, stickers, ... Je experimenteert met lettertypes, tekstplaatsing, kleur en compositie. Je verwerft gevoel voor vorm, ruimte en verhoudingen.

Je leert twee- en driedimensionale ontwerpen te maken en ontwikkelt tekenvaardigheden. Decor en etalage is een afwisselende studierichting waarin elke handige creatieveling zich helemaal thuis zal voelen.

Leerprogramma	3 ^{DE}	4 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
AV/TV Toegepaste natuurwetenschappen	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	1 u
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
KV/PV Beeldende vorming - visual merchandising	2 u	2 u
KV/PV Beeldende vorming - digilab	2 u	2 u
KV/PV Beeldende vorming - maaklab	2 u	3 u
KV/PV Beeldende vorming - tekenlab	4 u	4 u
KV/PV Beeldende vorming - crossover lab	6 u	6 u
KV Kunstbeschouwing	2 u	2 u
	32 u	32 u

Doorstroom: beeldende en audiovisuele vorming (3-4)

Opleiding

Beeldende en audiovisuele vorming is een brede artistieke en technische opleiding met een ruime algemene basisvorming.

Het ontwikkelen van een eigen beeldtaal met behulp van gevarieerde technieken staat centraal. Je verkent zowel de tweedimensionale als driedimensionale beeldtaal, hedendaagse audiovisuele beeldcultuur en leert kritisch kijken naar de beelden die ons dagelijks bereiken via de verschillende media. Het persoonlijk oplossen van beeldende problemen, het zich eigen maken van een beeldend vocabularium en samengaan van inhoud-vormgeving-materiaal-techniek komen aan bod. Je leert waarnemen, analyseren en creatief denken. Je leert omgaan met kleuren, vlakken, lijnen, ... en verwerft inzicht in compositie, vorm, ruimte, ritme, ... Je fotografeert, hanteert camera en geluidsinstallatie en de nieuwste digitale technieken. Je monteert beelden en geluiden.

Je verdiept je in de verschillende artistieke stromingen in de geschiedenis van de kunst en de hedendaagse kunstwereld.

Leerprogramma	3 ^{DE}	4 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
AV Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
AV Frans	2 u	2 u
AV Engels	2 u	2 u
AV Nederlands	4 u	4 u
AV Wiskunde	4 u	4 u
AV Natuurwetenschappen_STE(A)M	2 u	2 u
AV Aardrijkskunde	1 u	1 u
AV Geschiedenis	2 u	1 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
SPECIFIEK GEDEELTE		
KV Kunstbeschouwing	2 u	2 u
KV Waarnemingstekenen	2 u	2 u
KV Beeldende en grafische vorming	2 u	2 u
KV Beeldende en ruimtelijke vorming	2 u	2 u
KV Audiovisuele vorming	2 u	2 u
KV Architecturale vorming	-	2 u
	32 u	32 u

Dubbele finaliteit: beeldende en audiovisuele kunsten (3-4)

Opleiding

Beeldende en audiovisuele kunsten is een studierichting voor de creatieve leerling die naast een brede algemene vorming, wil kennismaken met beeldtaal in de ruime zin van het woord. Je ontdekt een brede waaier aan beeldende middelen en technieken en leert je uitdrukken in zowel het platte vlak als in de ruimte. Je tekent, je schildert, leert vormgeven in 3D via allerlei technieken. Al doende krijg je inzicht in vorm, ruimte, kleur, compositie, ... Je leert waarnemingstekenen, waarbij de klemtoon ligt op het ontwikkelen van het waarnemingsvermogen en de natuurgetrouwe weergave van de realiteit op je blad papier met behulp van allerlei materialen zoals potlood, krijt, pastel, houtskool, inkt, ... In architectuurtekenen leer je verschillende methoden om een 3D-situatie weer te geven op het platte vlak. Binnen de audiovisuele vorming maak je kennis met fotografie, film, video, geluid en montage. Je leert basistechnieken die je in staat stellen de audiovisuele beeldtaal te begrijpen. Gaandeweg leer je over begrippen als camera en camerabeweging, kadrage, licht en geluid, storyboard, scenario, ... en nog zo veel meer. Je verdiept je in de verschillende artistieke stromingen in de geschiedenis van de kunst en de hedendaagse kunstwereld.

Leerprogramma	3 ^{DE}	4 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
AV Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
AV Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
AV Frans	2 u	2 u
AV Engels	2 u	2 u
AV Nederlands	3 u	3 u
AV Wiskunde	3 u	3 u
AV Natuurwetenschappen_STE(A)M	2 u	2 u
AV Aardrijkskunde	1 u	1 u
AV Geschiedenis	1 u	1 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
SPECIFIEK GEDEELTE		
KV Kunstbeschouwing	2 u	2 u
KV/PV Audiovisuele vorming	2 u	3 u
KV/PV Waarnemingstekenen	2 u	2 u
KV/PV Beeldende en ruimtelijke vorming/denkatelier	3 u	3 u
KV/PV Architectuurtekenen	2 u	2 u
KV/PV Beeldende en grafische vorming	2 u	2 u
	32 u	32 u

Arbeidsmarkt: decor, etalage en publiciteit (5-6)

Opleiding

In de derde graad Decor, etalage en publiciteit bouw je verder op de aangeleerde technieken in de tweede graad. Je werkt aan steeds meer uitdagende opdrachten in het domein van de visual merchandising en publiciteit. Je leert tweedimensionaal en ruimtelijk vormgeven. Je onderzoekt hoe je sfeer en onderwerp afstemt op een doelgroep en gaat aan de slag om zelf presentaties te ontwerpen en op te bouwen, die jouw ideeën perfect vertalen. Je experimenteert met lettertypes, tekstplaatsing, kleur en compositie. Je verwerft gevoel voor vorm, ruimte en verhoudingen. Je leert producten, kleuren, attributen, typografie, patronen en fotografische elementen afstemmen op jouw creaties. Op die manier verkennen we samen de wereld van de hedendaagse commerciële ruimte.

Verder studeren - Tewerkstelling

Decor, etalage en publiciteit is een arbeidsmarktgerichte studierichting. Je kan na het zesde jaar aan de slag op de arbeidsmarkt als commercieel ruimtelijk vormgever

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	1 u
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
KV/PV Beeldende vorming - visual merchandising	2 u	2 u
KV/PV Beeldende vorming - digilab	2 u	3 u
KV/PV Beeldende vorming - maaklab	3 u	2 u
KV/PV Beeldende vorming - tekenlab	2 u	-
KV/PV Beeldende vorming - crossover lab	4 u	4 u
KV Kunstbeschouwing	2 u	1 u
PV STAGE/project	4 u	7 u
	32 u	32 u

Doorstroom: beeldende vorming (5-6)

Opleiding

In de derde graad Beeldende vorming bouw je verder op de tweede graad. Je hebt een ruime artistieke belangstelling en vindt een algemene vorming in taal-, cultuur- en wetenschapsvakken minstens even belangrijk. We verkennen verschillende facetten van de twee- en driedimensionale beeldtaal met specifieke aandacht voor inhoud en betekenis. Je leert je gefundeerd uitdrukken over kunst en cultuur. Het persoonlijk oplossen van beeldende problemen, het zich eigen maken van een beeldend vocabularium en samengaan van inhoud-vormgeving-materiaal-techniek komen allemaal aan bod. Je leert waarnemen, analyseren en creatief denken. Op deze manier werken we aan de ontwikkeling van je eigen artistieke persoonlijkheid. Je verdiept je in de verschillende artistieke stromingen in de geschiedenis van de kunst en de hedendaagse kunstwereld.

Verder studeren - Tewerkstelling

Na het zesde jaar kan je verder studeren in hogere kunstopleidingen en opleidingen in de creatieve sector.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	2 u
Engels	2 u	2 u
Nederlands	3 u	3 u
Wiskunde	4 u	4 u
Natuurwetenschappen STE(A)M	2 u	2 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
KV Kunstbeschouwing	2 u	2 u
KV Waarnemingstekenen	2 u	2 u
KV Audiovisuele vorming/ Fotografie	3 u	2 u
KV/PV Toegepaste beeldende vorming	2 u	2 u
KV/PV Beeldende vorming DENKATELIER	4 u	4 u
	32 u	32 u

Dubbele finaliteit: beeldende kunsten (5-6)

optie toegepaste beeldende kunsten / vrije beeldende kunsten

Opleiding

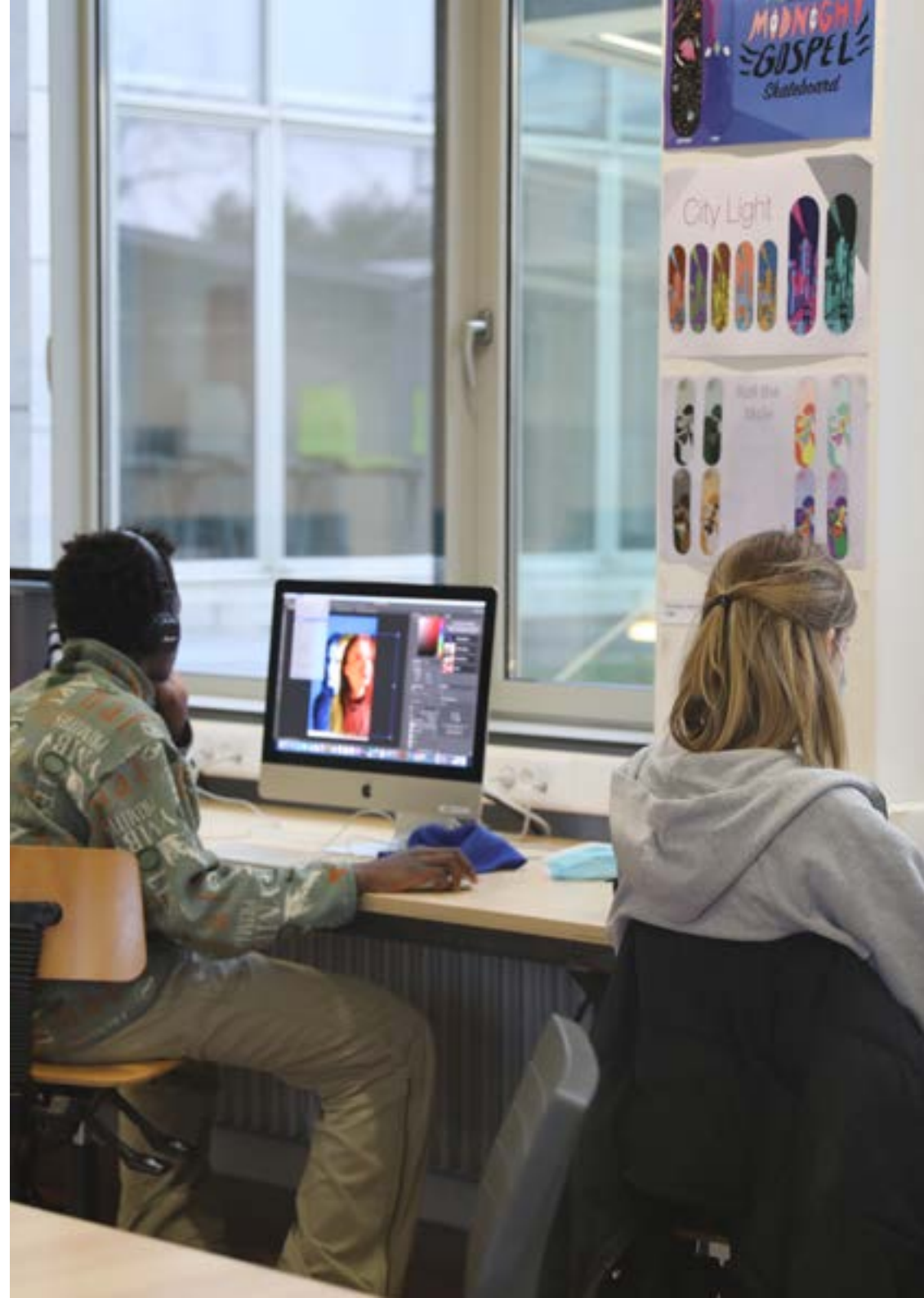
In de derde graad Beeldende kunst bouw je verder op de tweede graad. Een interesse voor de algemene vorming blijft onontbeerlijk. Daarnaast werk je in de kunstateliers aan steeds meer uitdagende opdrachten in een waaier aan domeinen binnen de beeldende kunst. Je leert tweedimensionaal en ruimtelijk vormgeven. Je ontwikkelt een eigen artistieke visie naast belangrijke uitvoeringstechnieken. Je leert je gefundeerd uitdrukken over kunst en cultuur. Door middel van doelgerichte opdrachten binnen de verschillende ateliers beschik je over alle praktische vaardigheden en inzichten die nodig zijn voor je verdere toekomst in creatieve studierichtingen en de creatieve sector. Je verdiept je verder in de verschillende artistieke stromingen in de geschiedenis van de kunst en de hedendaagse kunstwereld.

Je hebt de keuze uit optie toegepaste beeldende kunsten of optie vrije beeldende kunsten.

Verder studeren - Tewerkstelling

Na het zesde jaar kan je hetzij verder studeren in hogere kunstopleidingen en opleidingen in de creatieve sector hetzij aan de slag op de arbeidsmarkt als assistent beeldend kunstenaar via de verkregen beroepskwalificatie.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
AV Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
AV Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
AV Frans	2 u	1 u
AV Engels	2 u	1 u
AV Nederlands	3 u	2 u
AV Wiskunde	2 u	3 u
AV/TV Natuurwetenschappen_STEAM	1 u	1 u
AV Aardrijkskunde	1 u	1 u
AV Geschiedenis	1 u	1 u
AV Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
KV Kunstbeschouwing	2 u	2 u
KV/PV Waarnemingstekenen	2 u	2 u
KV Audiovisuele vorming/ Fotografie	3 u	2 u
KV/PV Toegepaste beeldende vorming	2 u	2 u
PV STAGE/project	-	2 u
OPTIE TOEGEPASTE BEELDENE KUNSTEN		
KV/PV Toegepaste beeldende vorming 3D	3 u	3 u
KV/PV Toegepaste beeldende vorming 2D	4 u	4 u
OPTIE VRIJE BEELDENE KUNSTEN		
KV/PV Vrije beeldende vorming 3D	4 u	3 u
KV/PV Vrije beeldende vorming 2D	3 u	4 u
	32 u	32 u

Se-n-Se grafische vormgeving en webdesign

Opleiding

In dit Se-n-Se jaar (secundair na secundair) specialiseren de leerlingen zich o.a. in grafisch ontwerp, webdesign, illustratie en desktoppublishing. Het opleidingspakket omvat specifieke kennisvakken, stage en bedrijfsbeheer. Wie het certificaat behaalt, staat steviger op de arbeidsmarkt of kan de overstap naar het hoger onderwijs maken.

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen van het studiegebied beeldende kunsten met een diploma secundair onderwijs bezitten de nodige vooropleiding om toegelaten te worden. Leerlingen met een diploma secundair onderwijs behaald in een ander studiedomein kunnen na een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad de opleiding volgen.

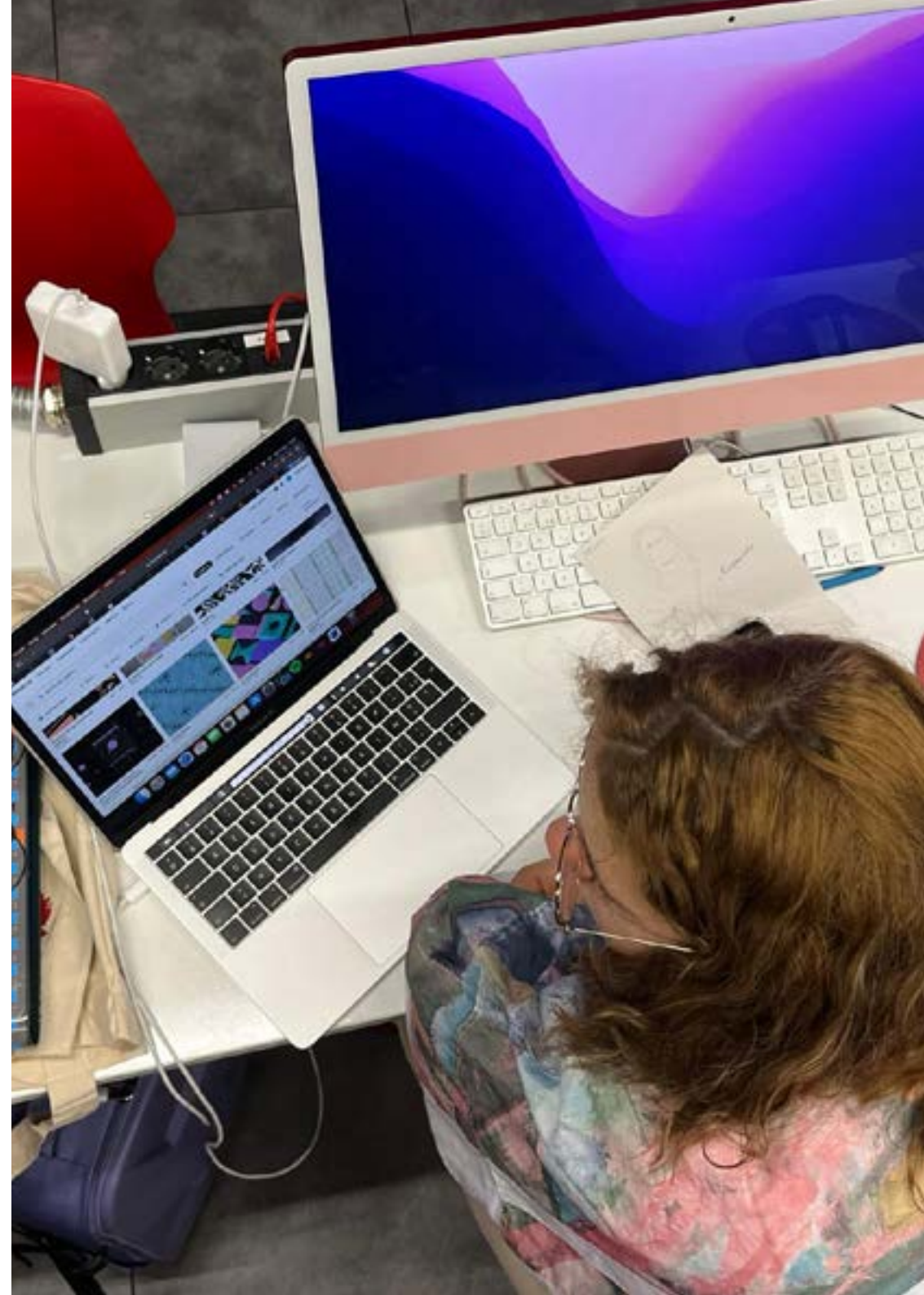
Verder studeren - Tewerkstelling

Leerlingen die slagen in de richting Se-n-Se grafische vormgeving en webdesign, behalen het certificaat van een opleiding secundair na secundair. Wie slaagt voor de basiscompetenties van bedrijfsbeheer behaalt ook het attest bedrijfsbeheer.

Stage

In het 1ste semester wordt de theoretische en praktische opleiding aangeboden. Het 2de semester bestaat voornamelijk uit stage in een grafisch bedrijf.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Grafische vormgeving	6 u
Webdesign en -animatie	6 u
Media	2 u
Seminarie	2 u
Economische competenties	4 u
Stage	14 u
	34 u

2DE GRAAD

Arbeidsmarkt:

- plant, dier en milieu

Doorstroom:

- biotechnologische wetenschappen

Dubbele finaliteit:

- plant-, dier- en milieutechnieken

3DE GRAAD

Arbeidsmarkt:

- groenaanleg en -beheer
- DUAAL groenaanleg en -beheer
- plant en milieu
- DUAAL plant en milieu
- DUAAL dier en milieu
- DUAAL groendecoratie

Doorstroom:

- biotechnologische wetenschappen en chemische wetenschappen

Dubbele finaliteit:

- agrotechnieken plant
- dierenverzorgingstechnieken
- natuur- en groentechnieken
- tuinaanleg en -beheer

SPECIALISATIEJAAR

- Se-n-Se agro- en groenbeheer
- 7 BSO Tuinaanleg en -onderhoud
- DUAAL Tuinaanlegger-groenbeheerder
- DUAAL Florist
- DUAAL Mecanicien tuin-, park- en bosmachines
- DUAAL Productiemedewerker
- DUAAL Productiemedewerker
- DUAAL Natuurbeheerder

Arbeidsmarkt: plant, dier en milieu (3-4)

Opleiding

Het spreekwoord 'al doende leert men' vat deze opleiding goed samen.

In de tweede graad krijgen alle leerlingen die voor deze richting kiezen een brede basis land- en tuinbouw waardoor ze kunnen proeven van alle sectoren. Hierdoor kunnen ze later in de 3de graad een betere studiekeuze maken. In de vakken plant, dier en project worden specifieke vaardigheden aangeleerd, steeds met de nodige aandacht voor het milieu. Het is een ideale richting als je geïnteresseerd bent in planten, dieren en graag werkt met je handen!

De keuze is aan jou.

Wil je alles weten over het juist verzorgen, hanteren en voederen van verschillende dieren? Ben je liever bezig met het kweken, verzorgen en telen van groenten en planten? Doe je liever aanplant, onderhoud en aanleg van tuinen? Of ben je toch eerder creatief en is bloemschikken meer iets voor je?

Het kan ... In begin van deze opleiding kies je volgens interesse een uitdieping. De verschillende opties zijn: tuinaanleg en -onderhoud, dier, bloemschikken of plant.

De vervolgopleiding in de derde graad op onze school is tuinbouw en groenvoorziening. Dit is een zeer praktische opleiding met projectweken, stage en praktijkdagen die naadloos aansluit op de tweede graad. Hier worden de volgende vragen uitgediept: hoe maak ik mijn tuinbouwbedrijf optimaal rendabel? Welke zijn de meest moderne teeltmethodes? Hoe gebruik en onderhoud ik machines en gereedschappen? Hoe onderhoud en leg ik een tuin aan?

Ben je praktisch aangelegd, beschik je over voldoende zelfstandigheid en maturiteit, dan past leren op de werkvloer misschien beter bij je persoonlijkheid. Kies dan voor één van de duaal opleidingen: dier en milieu, groenaanleg en -beheer, groendecoratie of plant en milieu.

Leerprogramma	3 ^{DE}	4 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
AV/TV Toegepaste natuurwetenschappen	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	1 u
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: plant en milieu	5 u	6 u
TV/PV Tuinbouw: dier en milieu	5 u	4 u
TV/PV Tuinbouw: groenbeheer en aanleg	5 u	6 u
TV/PV Tuinbouw: project groen	2 u	2 u
TV/PV Tuinbouw: nomenclatuur	1 u	1 u
	32 u	32 u

Getuigschrift

Na het vierde leerjaar behaal je een getuigschrift tweede graad van het secundair onderwijs. Na het zesde leerjaar behaal je een studiegetuigschrift derde graad van het secundair onderwijs en een aanvullend getuigschrift over de kennis van het bedrijfsbeheer.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je getuigschrift kan je als zelfstandig tuinier, landbouwer of kweker aan de slag of kan je gaan werken bij openbare groendiensten, plantenkwekerijen, proefstations, toeleveringsbedrijven voor de tuinbouw, bloemenzaken en ondernemingen gespecialiseerd in aanleg en onderhoud van tuinen en perken. Je kan ook een zevende specialisatiejaar volgen of een ondernemersopleiding starten.

Doorstroom: biotechnologische wetenschappen (3-4)

Opleiding

De gehele wetenschap is niets meer dan een verfijning van het dagelijks denken (Albert Einstein).

Ben jij geïnteresseerd in de levensprocessen van mens, dier en plant? Wil je alles weten over voeding en productieprocessen? Wil je wetenschappelijke theorie toepassen in het labo? Heb je je altijd afgevraagd hoe bacteriën ons leven en processen kunnen beïnvloeden? Dan is deze richting gewoon echt iets voor jou.

In deze studierichting combineren we een ruime algemene vorming met biotechnologische vakken. Je bestudeert de levensprocessen en de relaties tussen materie, mens, plant en dier zowel theoretisch als praktisch. Proefnemingen en opzoekingswerk staan hierbij centraal. Wetenschap en moderne technologie gaan hand in hand.

Leerprogramma	3 ^{DE}	4 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	2 u
Engels	2 u	2 u
Nederlands	4 u	4 u
Wiskunde	5 u	5 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	2 u	1 u
Exploratie	-	1 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
SPECIFIEK GEDEELTE		
AV/TV Biologie	2 u	3 u
AV/TV Chemie	3 u	2 u
AV/TV Fysica	2 u	2 u
AV/TV Biotechnologische wetenschappen	2 u	2 u
(STEM + DENKATELIER)	4 u	5 u
	32 u	32 u

Diploma

Na het zesde leerjaar krijg je een diploma van secundair onderwijs. Je kan er elke vorm van hoger onderwijs mee aanvatten.

Verder studeren - Tewerkstelling

Eenmaal afgestudeerd kun je doorstromen naar een brede waaier van afdelingen in het hoger onderwijs (milieu, chemie, biochemie, voeding, ...) of tewerkgesteld worden in één van deze sectoren.

Dubbele finaliteit: plant-, dier- en milieu-technieken (3-4)

Opleiding

Albert Einstein zei ooit: "Het belangrijkste is dat je niet stopt met vragen stellen. Er is een reden dat er nieuwsgierigheid bestaat." Ben jij iemand die altijd waarom vragen stelt? Werk je graag met je handen, maar wil je steeds ook weten waarom je iets doet en wat het resultaat is? Ben je zowel geïnteresseerd in kennis als in vaardigheden? Dan is deze richting echt iets voor jou!

Deze studierichting geeft je een meer theoretisch gerichte vorming maar blijft ook praktisch aanbieden. De lessen praktijk en theorie worden in samenhang gegeven. Het is een praktische benadering maar steeds met een ruime theoretische achtergrond. In de tweede graad krijgen de leerlingen een inleiding in plant, dier- en milieutechnieken. Deze drie pijlers komen evenwaardig aan bod, waardoor je in contact komt met de volledige sector, wat een invloed kan hebben op je latere studiekeuze.

In de derde graad planttechnische wetenschappen worden er verschillende teelten opgezet. Er worden teelttechnische proeven opgesteld, besproken en verwerkt. Deze richting geeft ook een grondig inzicht in tuinaanleg en -onderhoud. De fundamentele basis van deze richting is duurzaamheid en biodiversiteit.

Heb je een uitgesproken interesse voor natuur en milieu dan kan je doorstromen naar de derde graad natuur- en groentechnische wetenschappen. Je leert er over fauna en flora, ecologie en biodiversiteit in het kader van natuurbeheer.

Leerprogramma	3 ^{DE}	4 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	2 u
Engels	2 u	2 u
Nederlands	3 u	3 u
Wiskunde	3 u	3 u
Fysica	1 u	1 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	-	1 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
STEM	1 u	-
AV/TV Denkatelier	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw Planttechnieken	2 u	2 u
TV/PV Dierenzorg Diertechneken	2 u	2 u
TV/PV Tuinbouw Milieutechnieken	2 u	2 u
TV/PV Tuinbouw Groenaanleg en -onderhoud	2 u	2 u
TV/PV Tuinbouw Nomenclatuur	1 u	1 u
AV/TV Biologie	2 u	2 u
AV/TV Chemie	2 u	2 u
	32 u	32 u

Diploma

Na het zesde leerjaar behaal je een diploma van secundair onderwijs.

Verder studeren - Tewerkstelling

Na deze studierichting kun je als technicus werken in overheidsdiensten, proefbedrijven, onderzoekscentra, plantenkwekerijen, ondernemingen voor aanleg en onderhoud van tuinen en parken en toeleveringsbedrijven voor de tuinbouw (verkoop van tuinbouwmachines, van meststoffen, van fyto-farmaceutische producten, ...).

Er is natuurlijk ook de mogelijkheid om te kiezen voor het zevende jaar en de praktijkgerichte vervolgopleiding Se-n-Se agro- en groenbeheer op onze school. Heb je interesse in deze opleiding en spreekt een lange binnen- of buitenlandse stage je aan? Dan is dit zeker een aanrader.

Je bent tevens klaar om hogere studies in agro- en biotechnologie of landschaps- en tuinarchitectuur aan te vatten.

Arbeidsmarkt: groenaanleg en -beheer (5-6)

Opleiding

Ben je iemand die niet bang is van uitdagingen? Ben je een buitenmens? Weer en wind deert je niet? Dan heb je misschien wel de perfecte richting gevonden.

Tijdens de vakken groenaanleg en -beheer komen belangrijke thema's aan bod die zeker in je latere beroepsleven van pas zullen komen. Je leert over de nieuwste onderhoud- en aanleg technieken voor verhardingen, gazons en vijvers maar ook het verzagen van liggend hout, het correct snoeien van planten, de juiste beplantingskeuzes maken en nog zoveel meer.

In de les duurzame technieken leer je hoe je plantenziektes en -gebreken kunt voorkomen, herkennen en bestrijden. Je krijgt hierbij enkele basistechnieken aangeleerd die rekening houden met biodiversiteit en duurzaamheid, zodat je in staat bent je fytolicensie P1 te behalen.

Het juist gebruiken van en veilig werken met tuinpark en bosmachines worden aangeleerd tijdens het vak mechanisatie. Je leert snoeischaren, kettingzagen en grasmachines veilig gebruiken. Hiernaast leer je ook het controleren, afstellen en onderhouden van de meest gangbare tuinen en parkmachines binnen deze sector. In het uitgebreide machinepark van de school kan je deze kennis direct uittesten in de praktijk.

Tijdens het vak nomenclatuur worden de meest hedendaagse tuinplanten aangeleerd. Je leert de planten herkennen en juist te gebruiken in de tuin.

Stage

Naast de schoolcomponent is er heel wat stage. Tijdens de stage zal je actief meedraaien in een bedrijf. Je leert hier veel bij in de praktijk. In het 5de middelbaar zal je gedurende een periode wekelijks op stage gaan. In het 6de jaar ga je doorheen het jaar 1 dag per week op stage.

Je ontwikkelt de competenties van een beginnend tuinier en groenarbeider om werkzaamheden in verband met aanleg en

onderhoud van groene ruimten en beplantingen onder begeleiding uit te voeren. Ben je nog niet uitgeleerd of eerder geneigd om een eigen zaak te starten? Kies dan voor het specialisatiejaar Tuinaanleg en -Onderhoud of voor de opleiding Tuinaanlegger-Groenbeheerder duaal. In dit extra jaar wordt je kennis, praktische en leidinggevende vaardigheden op de proef gesteld.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	1 u
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw Duurzame technieken	1 u	-
TV/PV Tuinbouw Nomenclatuur	1 u	1 u
TV/PV Tuinbouw Groenaanleg*	5 u	4 u
TV/PV Tuinbouw Groenbeheer*	5 u	5 u
TV/PV Tuinbouw Mechanisatie tuin-, park- en bosmachines	3 u	2 u
PV STAGE/project	4 u	7u
	32 u	32 u

DUAAL: groenaanleg en -beheer (5-6)

Duaal leren

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm is verbonden aan het secundair beroepsonderwijs. Je schoolbank voor de tuinbouwvakken staat dus letterlijk op de werkplaats.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijkse leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Opleiding

De derde graad duaal biedt je een heel praktisch gerichte opleiding in groenaanleg en -beheer op het bedrijf: hoe maak ik mijn tuinbouwbedrijf optimaal rendabel? Hoe onderhoud en leg ik groene ruimtes aan? Hoe gebruik en onderhoud ik machines en gereedschappen? Hoe ga ik met klanten om?

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er de volgende competenties mee verwerven:

- medewerker groen- en tuinbeheer, niveau 2 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

- medewerker groen- en tuinaanleg, niveau 2 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

Getuigschrift

Studiegetuigschrift derde graad van het secundair onderwijs.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je getuigschrift kan je als zelfstandig tuinier, teler of kweker aan de slag of gaan werken bij openbare groendiensten, in plantenkwekerijen, in proefstations, toeleveringsbedrijven voor de tuinbouw en bij ondernemingen gespecialiseerd in aanleg en onderhoud van tuinen en perken. Je kan ook een zevende specialisatiejaar volgen of een ondernemersopleiding starten.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	1 u	-
PV STAGE/project	2 u	2 u
TV/PV Aanvulling traject duaal	4 u	4 u
Werkplekcomponent	20 u	20 u
Seminarie	-	1 u
	38 u	38 u

DUAAL: dier en milieu (5-6)

Duaal leren

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm is verbonden aan het secundair beroepsonderwijs. Je schoolbank voor de tuinbouwvakken staat dus letterlijk op de werkplaats.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijkse leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Opleiding

De derde graad duaal leren biedt je een heel praktisch gerichte opleiding in de landbouw op het bedrijf: hoe maak ik mijn landbouwbedrijf optimaal rendabel? Welke zijn de meest moderne teeltmethodes en huisvesting bij dieren? Hoe gebruik en onderhoud ik machines en gereedschappen? Hoe produceer ik op een duurzame manier akkerbouwgewassen? Hoe ga ik om met klanten?

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er de volgende competenties mee verwerven:

- assistent dierlijke productie, niveau 2 van de Vlaamse kwalificatiestructuur
- bestuurder van landbouwmachines, niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

Getuigschrift

Studiegetuigschrift derde graad van het secundair onderwijs.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je getuigschrift kan je als zelfstandig tuinier, teler of kweker aan de slag of gaan werken bij openbare groendiensten, in plantenkwekerijen, in proefstations, toeleveringsbedrijven voor de tuinbouw en bij ondernemingen gespecialiseerd in aanleg en onderhoud van tuinen en perken. Je kan ook een zevende specialisatiejaar volgen of een ondernemersopleiding starten.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	1 u	-
PV STAGE/project	2 u	2 u
TV/PV Aanvulling traject duaal	2 u	4 u
Werkplekcomponent	20 u	20 u
	38 u	38 u

DUAAL: groendecoratie (5-6)

Duaal leren

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm is verbonden aan het secundair beroepsonderwijs. Je schoolbank voor de tuinbouwvakken staat dus letterlijk op de werkplaats.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijkse leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Opleiding

De derde graad duaal biedt je een heel praktisch gerichte opleiding in de groene detailsector: Welke zijn de meest moderne bloemschikmethode's? Hoe decoreer ik een ruimte? Hoe gebruik ik bloemen en planten bij de inrichting van diverse kamers en werkplekken? Hoe ga ik met klanten om? Hoe kweek ik snijbloemen en kamerplanten?

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er de volgende competenties mee verwerven:

- assistent florist, niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

Getuigschrift

Studiegetuigschrift derde graad van het secundair onderwijs.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je getuigschrift kan je als zelfstandig tuinier, teler of kweker aan de slag of gaan werken bij openbare groendiensten, in plantenkwekerijen, in proefstations, toeleveringsbedrijven voor de tuinbouw en bij ondernemingen gespecialiseerd in aanleg en onderhoud van tuinen en perken. Je kan ook een zevende specialisatiejaar volgen of een ondernemersopleiding starten.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	1 u	-
PV STAGE/project	2 u	2 u
TV/PV Aanvulling traject duaal	2 u	4 u
Werkplekcomponent	20 u	20 u
	38 u	38 u

Arbeidsmarkt: plant en milieu (5-6)

Opleiding

In het vak plant kom je in de wereld terecht van de land- en tuinbouwproducten. Je leert hier alles over teeltvoorbereidingen, alsook het vermeerderen van planten (zaaien, stekken, enten ...). De teelt en verzorging van verschillende fruitsoorten, groenten, bloemen, bomen en akkerbouwgewassen worden aangeleerd. Je leert een teeltplanning op te stellen. De weg van oogsten, markt klaar maken tot commercialiseren en afzet van producten wordt uitvoerig besproken.

Tijdens de lessen tuinbouwmechanisatie worden algemene vaardigheden aangeleerd en leer je alles over de machines die regelmatig worden aangewend binnen een doorsnee (landbouw) bedrijf. Je leert werk uit te voeren met landbouwtractoren en met landbouwmachines. Daarnaast leer je het bedienen, onderhouden en herstellen van verschillende toestellen.

Het vak nomenclatuur behandelt verschillende soorten fruit, groenten, bloemen, bomen, heesters en snijbloemen. In de les duurzame technieken leer je hoe je plantenziektes en -gebreken kunt voorkomen, herkennen en bestrijden. Je krijgt hierbij enkele basistechnieken aangeleerd die rekening houden met biodiversiteit en duurzaamheid, zodat je in staat bent je fytolenticie P1 te behalen.

Stage

Naast de schoolcomponent is er heel wat stage. Tijdens de stage zal je actief meedraaien in een bedrijf. Je leert hier veel bij in de praktijk. In het 5de middelbaar zal je gedurende een periode wekelijks op stage gaan. In het 6de jaar ga je doorheen het jaar 1 dag per week op stage.

Je ontwikkelt de competenties om te gaan werken bij een teler of kweker. Ben je nog niet uitgeleerd of eerder geneigd om een eigen zaak te starten? Kies dan voor de opleiding duaal Productiemedewerker Plant.

In dit extra jaar wordt je kennis, praktische en leidinggevende vaardigheden op de proef gesteld.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	1 u
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	1u	-
TV/PV Tuinbouw: Nomenclatuur	1u	1 u
TV/PV Tuinbouw: Plant*	7 u	6 u
TV/PV Tuinbouw: Tuinbouw mechanisatie*	6 u	5 u
PV STAGE/project	4 u	7 u
Seminarie	-	1 u
	32 u	32 u

DUAAL: plant en milieu (5-6)

Duaal leren

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm is verbonden aan het secundair beroepsonderwijs. Je schoolbank voor de tuinbouwvakken staat dus letterlijk op de werkplaats.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijks leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Opleiding

De derde graad duaal leren biedt je een heel praktisch gerichte opleiding in de tuinbouw op het bedrijf: hoe maak ik mijn tuinbouwbedrijf optimaal rendabel? Welke zijn de meest moderne teeltmethodes en huisvesting bij dieren? Hoe gebruik en onderhoud ik machines en gereedschappen? Hoe ga ik om met klanten?

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er de volgende competenties mee verwerven:

- assistent plantaardige productie, niveau 2 van de Vlaamse kwalificatiestructuur
- bestuurder van landbouwmachines, niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

Getuigschrift

Studiegetuigschrift derde graad van het secundair onderwijs.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je getuigschrift kan je als zelfstandig tuinier, teler of kweker aan de slag of gaan werken bij openbare groendiensten, in plantenkwekerijen, in proefstations, toeleveringsbedrijven voor de tuinbouw en bij ondernemingen gespecialiseerd in aanleg en onderhoud van tuinen en perken. Je kan ook een zevende specialisatiejaar volgen of een ondernemersopleiding starten.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	1 u	-
PV STAGE/project	2 u	2 u
TV/PV Aanvulling traject duaal	2 u	4 u
Werkplekcomponent	20 u	20 u
Seminarie	-	1 u
	38 u	38 u

Doorstroom: Biotechnologische en chemische wetenschappen (5-6)

Opleiding

Ben jij geïnteresseerd in de levensprocessen van mens, dier en plant? Wil je alles weten over voeding en productieprocessen? Werk jij graag in een labo? Wil jij graag weten hoe bacteriën ons leven en processen kunnen beïnvloeden? Dan is deze richting echt iets voor jou!

Deze studierichting bouwt verder op de opleiding 'Biotechnologische Wetenschappen' in de 2de graad. Biotechnologische en Chemische Wetenschappen is een doorstroomrichting. Dit betekent dat er naast het specifieke gedeelte een stevig pakket basisvorming wordt aangeleerd.

Door onze jarenlange ervaring en de integratie van deze richting binnen het domein land- en tuinbouw zijn er bewuste accenten gelegd, waardoor we ons onderscheiden van andere scholen met een gelijkaardige opleiding. Zo zal je in de lessen bezig zijn met het analyseren van

water uit de substraatteelt, de ideale belichting regelen in de onze urban farming afdeling of de vinificatie van onze eigen wijn. Naast wiskunde en wetenschappen (biologie, fysica en chemie), waar het analytisch en kritische denkproces wordt gestimuleerd, krijg je een grondige opleiding in chemische en biologische processen.

De theoretische benadering van de vakken wordt tijdens het labo omgezet in de praktijk. De toepassingen kaderen voornamelijk binnen een STEM-context. Het is belangrijk dat je nauwkeurig kan werken, kritisch kan omgaan met informatie en data juist kan interpreteren en verwerken. De school heeft voor het praktijkgedeelte een zeer goed ingericht labo.

Het vak biochemie wordt onderverdeeld in twee gelijkwaardige vakken. In een deelvak worden verschillende thema's aangehaald binnen de land- en tuinbouw en de voedingssector. Hier

worden verschillende biochemische processen besproken en de mogelijke biotechnologische en maatschappelijke toepassingen in het labo onderzocht. Daarnaast wordt er in het andere deelvak voornamelijk chemische analyses aangeleerd en ligt de klemtoon op het milieu. De toepassingen kaderen steeds binnen een STEM-context.

Tijdens het 5de en 6de jaar heb je een projectweek.

Diploma - Verder studeren

Biotechnologische en chemische wetenschappen is een doorstroomrichting en bereid je voor om na het secundair onderwijs verder te studeren. Dit kan via het hoger onderwijs in een hogeschool of universiteit in de richting Agro- en Biotechnologie, Biowetenschappen, Industriële Wetenschappen, Groenmanagement, Milieuzorg, Voedings- en Dieetkunde,

Biomedisch Laboratoriumtechnologie of lerarenopleiding (Biotechniek, Land- en Tuinbouw, Biologie).

Vooraleer hogere studies aan te vatten kan je ook kiezen voor de Se-n-Se opleiding Chemische Procestechieken.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	2 u
Engels	2 u	2 u
Nederlands	3 u	3 u
Wiskunde	5 u	5 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	1 u	-
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
AV/TV Biologie	2 u	3 u
AV/TV Chemie	3 u	3 u
AV/TV Fysica	2 u	1 u
AV/TV Biotechnologische wetenschappen		
*STEM Focus Milieu en Analyse	3 u	3 u
AV/TV Biotechnologische wetenschappen		
DENKATELIER (Focus Land- en tuinbouw)	3 u	3 u
	32 u	32 u

Dubbele finaliteit: Agrotechnieken plant (5-6)

Opleiding

Wanneer je gefascineerd bent in de groei en de kweek van planten, is deze richting zeker iets voor jou. Je leert hier verschillende technieken voor het telen en het verzorgen van planten. Duurzaamheid en rendabiliteit gaan hier hand in hand.

Tijdens de lessen planttechnieken worden kennis, technieken en vaardigheden aangeleerd die nodig zijn bij de teelt van verschillende gewassen. Je moet zeker bereid zijn om in

verschillende weersomstandigheden te werken. Daarnaast krijg je een sterke theoretische onderbouwing rond de fysiologische processen van de plant.

In het vak duurzame technieken worden de verschillende ziekten en plagen besproken, de nodige gewasbescherming wordt hier onderzocht en de agro-ecologisch principes worden aangeleerd.

De leerinhouden van de lessen biologie, chemie

en ecologie worden uit tuinbouwgericht perspectief gegeven, met de nadruk op plant- en bodemkunde, milieu en klimaat. Tijdens de les onderzoekslobo ga je proefondervindelijk te werk en worden er verschillende labotechnieken aangeleerd.

De nadruk van deze richting ligt op de productieprocessen.

Stage

Praktische ervaring doe je op tijdens de praktijklessen. Daarnaast heb je in het 5de middelbaar een stage en/of projectweek. In het 6de middelbaar heb je gedurende een lange periode wekelijks een stagedag.

Verder studeren - vervolgopleiding - tewerkstelling

Dit is een studierichting met een dubbele finaliteit. Dat houdt in dat je verschillende vaardigheden behaald om een verdere opleiding hoger onderwijs te volgen die aansluit bij je gevolgde opleiding. De bachelor in de agro- en biotechnologie bevat de opleiding tuinbouw.

Je kan daarnaast ook kiezen om na het secundair onderwijs direct een job uit te gaan oefenen. Dit kan gaan van werken in overheidsdiensten, proefbedrijven, onderzoekscentra, plantenkwekerijen en toeleveringsbedrijven voor de tuinbouw (verkoop van machines, van meststoffen, van fytofarmaceutische producten, ...).

Er is natuurlijk ook de mogelijkheid om te kiezen voor het zevende jaar met de praktijkgerichte vervolgopleiding Se-n-Se Agro- en Groenbeheer op onze school. Hier kan je één of meerdere extra beroepskwalificaties en attesten behalen, die jullie extra ondersteunen en kansen biedt op de arbeidsmarkt.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
Engels	2 u	1 u
Nederlands	3 u	2 u
Wiskunde	2 u	3 u
Fysica	-	1 u
Biologie	1 u	1 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	1 u	-
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	2 u	1 u
TV/PV Tuinbouw: Planttechnieken	6 u	5 u
TV/PV Tuinbouw: Nomenclatuur	1 u	1 u
AV/TV Chemie en toegepaste	2 u	1 u
TV Biologie_Plantkunde	1 u	1 u
TV/PV Onderzoekslobo-Denkatielier Plant_Dier_Milieu	2 u	2 u
TV Ecologie	1 u	1 u
PV STAGE/project	-	4 u
DENKATELIER (Focus Land- en tuinbouw)	3 u	3 u
	32 u	32 u

Dubbele finaliteit: dierenverzorgingstechnieken (5-6)

Opleiding

Bij het houden van dieren draag je een grote verantwoordelijkheid en moet je rekening houden met heel wat zaken. Ben jij graag dagelijks bezig met het verzorgen van dieren. Vind je een goede verzorging en dierenwelzijn enorm belangrijk. Dan is deze richting zeker iets voor jou!

Tijdens de lessen dierenverzorgingstechnieken krijg je zowel praktische als theoretische lessen over de dagelijkse basisverzorging van gezelschapsdieren. Er wordt dieper ingegaan op een hygiënische en juiste huisvesting en kweken

van dieren. Welzijn, dierethiek en juiste voeding zijn belangrijke onderdelen van deze opleiding.

De regelgeving die van kracht is op het houden van dieren wordt uitgelegd. Daarnaast worden er kweekprogramma's opgezet van verschillende dierenrassen. Het is een richting voor leerlingen met een grote werklust en een zorgende persoonlijkheid.

In de lessen biologie, chemie en ecologie worden de leerinhouden in samenhang met het thema dier besproken. In het vak ecologie krijg je les over bodemkunde en krijg je inzichten rond de thema's milieu en klimaat. Heb je al eens

nagedacht dat het houden van exotische dieren een invloed kan hebben op het ecosysteem?

Tijdens de lessen toegepaste biologie wordt de onderlinge relaties van fysiologische processen en anatomische structuren bestudeerd. Daarnaast behoren algemene biologie en anorganische chemie ook tot je lessenspakket.

In het vak nomenclatuur worden de verschillende dierenrassen en soorten besproken waar je tijdens je opleiding mee in contact komt.

Tijdens het onderzoekslobo wordt proefondervindelijk te werk gegaan en worden er richting-specifieke labovaardigheden aangeleerd rond voedselrantsoenen, bepalen van eiwitgehalte,... Vraagstukken rond thema's als voeding, huisvesting, kweek en sociale contacten zullen hier experimenteel worden onderzocht.

Verder studeren - Tewerkstelling

Dit is een studierichting met een dubbele finaliteit. Dat houdt in dat je bent voorbereid op een doorstroom naar een job of een verdere opleiding hoger onderwijs binnen hetzelfde interessegebied. De bachelor in de agro- en biotechnologie bevat de opleiding dierenzorg.

Daarnaast kan je kiezen voor nog een Se-n-Se Agro- en Groenbeheer jaar op onze school. Hier kan je één of meerdere extra beroepskwalificaties en attesten behalen die jullie extra ondersteunen en kansen biedt op de arbeidsmarkt. Tijdens je korte en lange binnen- of buitenlandse stage kies je voor een landbouwbedrijf. Met deze opleiding kun je de nodige erkenning (HK-nummer) aanvragen voor een kwekerij, dierenasiel, dierenhandelszaak of dierenpension. Ook als je gewoon gaat werken in een dierenwinkel, in een dierentuin of als dierversorger, zal dit diploma je ten goede komen en vereist zijn.

Stage

Praktische ervaring doe je op tijdens de praktijklessen. Daarnaast heb je in het 5de middelbaar een stage en/of projectweek. In het 6de middelbaar heb je gedurende een lange periode wekelijks een stagedag.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
Engels	2 u	1 u
Nederlands	3 u	2 u
Wiskunde	2 u	3 u
Fysica	-	1 u
Biologie	1 u	1 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	1 u	-
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Nomenclatuur	1 u	1 u
TV/PV Tuinbouw: Dierenverzorgingstechnieken	7 u	6 u
AV/TV Chemie en toegepaste	2 u	1 u
TV Biologie_Dierkunde	2 u	1 u
TV/PV Onderzoekslobo_Denkatielier Plant_Dier_Milieu	2 u	2 u
TV Ecologie	1 u	1 u
PV STAGE/project	-	4 u
DENKATELIER (Focus Land- en tuinbouw)	3 u	3 u
	32 u	32 u

Dubbele finaliteit: natuur- en groentechnieken (5-6)

Opleiding

Je inschrijven voor deze specifieke studierichting doe je best wanneer je een brede interesse hebt in fauna en flora. Het is een absolute must om veel oog te hebben voor al het leven in onze vrije natuur. Er heerst namelijk een stevige onderdempeling in de biodiversiteit waarbij zowel de verscheidene ecologische sleutelrollen van planten en dieren alsook het beheer van onze natuurarealen de rode draad vormen.

Specifieke vakken waaronder biotoopstudie, ecologie en natuurbeheer omvatten een diepgaand theoretisch gedeelte met soortenkennis, de benadering van tal van inheemse biotopen en hun specifieke natuurwaarden, maar eveneens een praktische kant waarbij je uiteenlopende beheersmaatregelen leert uitvoeren.

Het determineren van onder andere planten, dagvlinders en vogels, het onder de loep nemen van Natura-2000 gebieden, vol bewondering het rijk der paddenstoelen verkennen, vogeltellingen uitvoeren, het maken van herbaria van kruiden, grassen, struiken en bomen ... en zoveel meer zijn typerende onderdelen van de richting Natuur- en Groentechnieken.

In het vak duurzame technieken staat het woord duurzaamheid centraal. In deze lessen zal de bestrijding van exoten besproken worden. Bij het slagen van dit vak krijg je na je opleiding een fytolientie P2.

Stage

Praktische ervaring doe je op tijdens de praktijklessen. Daarnaast heb je in het 5de middelbaar een stage en/of projectweek. In het 6de middelbaar heb je gedurende een lange periode wekelijks een stagedag.

Verder studeren - Tewerkstelling

Na de derde graad ben je klaargestoomd voor hogere studies zoals Groenmanagement, Milieuzorg of Ecotechnologie. Er zijn eveneens leerlingen die doorstoten naar een masteropleiding Biologie of meteen aan de slag gaan in bepaalde binnenlandse of zelfs buitenlandse natuurprojecten. Als leerling van De Wijpers kan je bovendien ook op onze campus kiezen voor een zevende jaar Se-n-Se Agro- en Groenbeheer. Kortom creëert deze studierichting een brede waaier aan doorgroeimogelijkheden en vervolgopleidingen.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
Engels	2 u	1 u
Nederlands	3 u	2 u
Wiskunde	2 u	3 u
Fysica	-	1 u
Biologie	1 u	1 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	1 u	-
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	2 u	1 u
TV/PV Tuinbouw: Biotoopstudie	4 u	3 u
TV/PV Natuurbeheer	4 u	4 u
AV/TV Chemie en toegepaste	2 u	1 u
TV/PV Onderzoekslabo_Denkatelier	2 u	2 u
Plant_Dier_Milieu		
TV Ecologie	1 u	1 u
PV STAGE/project	-	4 u
	32 u	32 u

Dubbele finaliteit: tuinaanleg en -beheer (5-6)

Opleiding

Ben je begeistert door groene ruimtes en planten. Ben je creatief, punctueel en iemand die ook graag met de handen werkt en geïnteresseerd in de groei van planten en de technieken van tuinaanleg en -onderhoud, dan is deze richting wellicht iets voor jou! In de opleiding ligt de focus meer op de aanleg, het onderhoud en het beheer van tuinen.

In de lessen Tuinaanleg en -Beheer leer je de nodige praktische vaardigheden die nodig zijn voor de arbeidsmarkt, hierbij wordt de praktijk voldoende theoretisch onderbouwd. Je leert hier aanleg van beplanting vertrekkend van een beplantingsplan. Ook de aanleg van verhardingen, zoals het plaatsen van klinkers, boordstenen, hout en natuursteen zal tijdens de praktijk aangeleerd worden. De thema's (zwem) vijvers en tuinverlichting worden ook uitvoerig besproken en aangeleerd. Daarnaast leer je ook

heel wat over het onderhoud van tuinen; hagen scheren, snoeiwerk verzorgen, gazon maaien. Ook leer je hier werken met een lazer voor hoogtebepalingen.

Tijdens de lessen mechanisatie wordt het gebruik en de theoretische kennis aangeleerd van de meest gebruikte tuin-, park- en bosmachines en handgereedschappen. De school beschikt over een uitgebreid machinepark. Je leert hier op een veilige manier werken met machines, daarnaast krijg je les over het periodiek onderhoud, controle en afstellen van de machines. Leren rijden met de tuinbouwvoertuigen wordt aangeleerd tijdens de praktijkles.

In de vakken ecologie en biologie plantkunde leer je de natuurlijke processen doorgronden. Je leert hier een inzicht te verwerven in plant- en bodemkunde en de samenhang tussen milieu, klimaat en tuin wordt hier uitvoerig besproken. In het vak duurzame technieken staat het woord

duurzaamheid centraal. In deze lessen zullen de meest voorkomende ziektes en plagen en hun bestrijding besproken worden. Bij het slagen van dit vak krijg je na je opleiding een fytolicensee P2. Dat is een certificaat van de federale overheid dat aangeeft dat je als professionele gebruiker of distributeur op een correcte manier met gewasbeschermingsmiddelen kan omgaan.

Je leert in deze richting het belang van samenwerking, klantvriendelijkheid en ook je sociale en communicatieve vaardigheden worden geoefend.

Stage

Praktische ervaring doe je op tijdens de praktijklessen. Daarnaast heb je in het 5de middelbaar een stage en/of projectweek. In het 6de middelbaar heb je gedurende een lange periode wekelijks een stagedag.

Verder studeren - Tewerkstelling

Na het behalen van je secundaire diploma heb je alsnog de keuzemogelijkheid om te kiezen voor de arbeidsmarkt. Door deze polyvalente opleiding kan je aan de slag als zelfstandige of als leidinggevende in grotere bedrijven die gespecialiseerd zijn in tuinaanleg en/of -onderhoud.

Daarnaast kan je zeker ook een verdere studie aanvatten in het hoger onderwijs. Je kan doorstromen naar een bacheloropleiding Agro- en Biotechnologie: Agro-Industrie, Groenmanagement of Tuinbouw..

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
Engels	2 u	1 u
Nederlands	3 u	2 u
Wiskunde	2 u	3 u
Fysica	-	1 u
Biologie	1 u	1 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	1 u	-
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Tuinbouw: Duurzame technieken	2 u	1 u
TV/PV Tuinbouw: Nomenclatuur	1 u	1 u
TV/PV Tuinbouw: Tuinaanleg en -beheer	6 u	5 u
AV/TV Chemie en toegepaste	2 u	1 u
TV Biologie_Plantkunde	1 u	1 u
TV/PV Onderzoekslabo_Denkatelier Plant_Dier_Milieu	2 u	2 u
TV/Ecologie	1 u	1 u
PV STAGE/project	-	4 u
	32 u	32 u

Se-n-Se agro- en groenbeheer

Opleiding

In dit Se-n-Se jaar (secundair na secundair) specialiseren de leerlingen zich in agro- en groenbeheer. Het opleidingspakket omvat specifieke kennisvakken, stage en bedrijfsbeheer. Wie afstudeert staat steviger op de arbeidsmarkt, en kan zich aanbieden voor de ruime natuur-, groen- en tuinbouw- sector, of kan de overstap maken naar het hoger onderwijs voor een professionele bachelor. Naast de basisopleiding krijgen de leerlingen ook de volgende opleidingen, waar deelcertificaten voor behaald kunnen worden:

- opleiding verreiker (met certificaat)
- opleiding kraanmachinist (met certificaat)
- opleiding hydraulica (met certificaat)
- opleiding werken op hoogte (met certificaat)

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen van het studiegebied land- en tuinbouw met een diploma secundair onderwijs bezitten de nodige vooropleiding om toegelaten te worden. Leerlingen met een diploma secundair onderwijs behaald in een ander studiedomein kunnen na een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad de opleiding volgen.

Verder studeren - Tewerkstelling

Leerlingen die slagen in de Se-n-Se derde graad TSO, Agro- en groenbeheer, behalen het certificaat van een opleiding secundair na secundair. Wie slaagt voor de basiscompetenties van bedrijfsbeheer behaalt het getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer.

Meer weten?

In het 1ste semester wordt de theoretische en

praktische opleiding aangeboden. Het 2de semester bestaan voornamelijk uit stage in een bedrijf.

Leerprogramma	7AG
Plant- en groenmanagement	3 u
Mechanisatie en automatisatie	1 u
Duurzame technieken	4 u
Media	2 u
Seminarie	2 u
Economische competenties	4 u
Praktijk mechanisatie en automatisatie	2 u
Praktijk groenbeheer- en aanleg	2 u
Stage	14 u
	34 u

BSO: Tuinaanleg en -onderhoud (7)

Opleiding

Deze opleidingsvorm, verbonden aan het secundair beroepsonderwijs leidt specialisten op in tuinaanleg en -onderhoud.

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen die in het bezit zijn van een getuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad of van een diploma secundair onderwijs uitgereikt in een studierichting van het studiegebied land- en tuinbouw kunnen ingeschreven worden in het zevende specialisatiejaar tuinaanleg- en onderhoud. Een studiegebiedoverschrijdende overstap kan mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad van de school.

Verder studeren - Tewerkstelling

Wie niet in het bezit is van een diploma secundair onderwijs, behaalt dit wel na het succesvol beëindigen van het zevende specialisatiejaar.

Afgestudeerden in deze richting kunnen een eigen zaak starten of tewerkgesteld worden in de tuinbouwarchitectuur, tuincentra of bij openbare groendiensten.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwend vak	2 u
Frans	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Project algemene vakken (PAV)	6 u
Groenbeheer en aanleg	5 u
Topografie	1 u
Ontwerpstudie	2 u
Plantenkennis en gebruik	2 u
Tuinuitrusting	2 u
Praktijk en stage	9 u
Seminarie	1 u
	34 u

DUAAL: Tuinaanlegger-groenbeheerder (7)

Opleiding

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school én op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm, verbonden aan het secundair beroepsonderwijs leidt specialisten op in tuinaanleg en groenbeheer.

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen die in het bezit zijn van een getuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad of een diploma secundair onderwijs uitgereikt in een studierichting van het studiegebied land- en tuinbouw kunnen ingeschreven worden in het 7de specialisatiejaar tuinaanlegger/groenbeheerder - duaal. Een studiegebiedoverschrijdende overstap kan mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad van de school.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je

werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerlingen geen loon, maar een maandelijks leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vast job verloopt vlotter.

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er volgende competenties mee verwerven: Tuinaanlegger/groenbeheerder, niveau 4

Verder studeren - Tewerkstelling

Na deze studie vind je makkelijker een job door je werkervaring. Wie niet in het bezit is van een diploma secundair onderwijs, behaalt dit wel na het succesvol beëindigen van dit specialisatiejaar. Afgestudeerden in deze richting kunnen een eigen zaak starten of tewerkgesteld worden in de tuinbouwarchitectuur, tuincentra of bij openbare groendiensten.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwend vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Project algemene vakken (PAV)	6 u
Frans	2 u
TV/PV Tuinaanleg/groenbeheerder	4 u
Werkcomponent bedrijf	22 u
	38 u

DUAAL: Florist (7)

Opleiding

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm, verbonden aan het secundair beroepsonderwijs leidt specialisten op als florist.

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen die in het bezit zijn van een getuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad of een diploma secundair onderwijs uitgereikt in een studierichting van het studiegebied land- en tuinbouw kunnen ingeschreven worden in het 7de specialisatiejaar Florist - duaal. Een studiegebiedoverschrijdende overstap kan mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad van de school.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijkse leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er volgende competenties mee verwerven: Florist, niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

Verder studeren - Tewerkstelling

Na deze studie vind je makkelijker een job door je werkervaring. Wie niet in het bezit is van een diploma secundair onderwijs, behaalt dit wel na het succesvol beëindigen van dit specialisatiejaar. Afgestudeerden in deze richting kunnen een eigen zaak starten of tewerkgesteld worden in bloemenwinkels, tuincentra of plantenzaken.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwelijk vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Project algemene vakken (PAV)	2 u
Frans	2 u
TV/PV Florist	4 u
Werkcomponent bedrijf	22 u
	38 u

DUAAL: Mecaniciens tuin-, park- en bosmachines (7)

Opleiding

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm, verbonden aan het secundair beroepsonderwijs leidt specialisten op als mecaniciens voor tuin-, park en bosmachines.

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen die in het bezit zijn van een getuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad of een diploma secundair onderwijs uitgereikt in een studierichting van het studiegebied land- en tuinbouw kunnen ingeschreven worden in het 7de specialisatiejaar Mecaniciens tuin-, park- en bosmachines - duaal. Een studiegebiedoverschrijdende overstap kan mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad van de school.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijkse leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Beroepskwalificaties

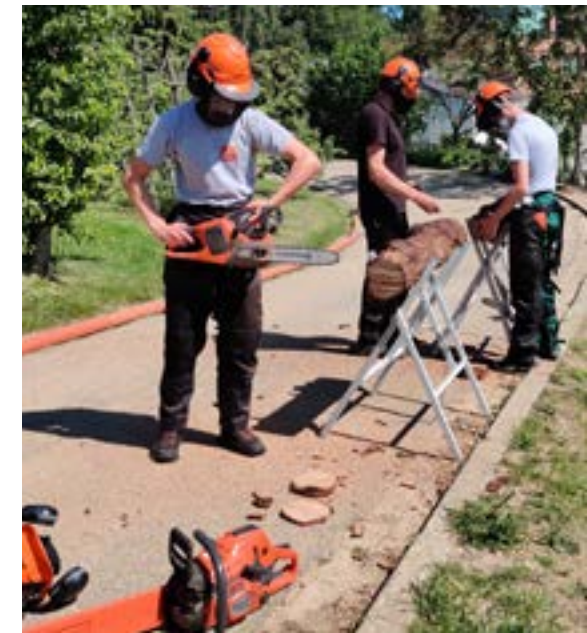
Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er volgende competenties mee verwerven: Mecaniciens tuin-, park- en bosmachines, niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

Verder studeren - Tewerkstelling

Na deze studie vind je makkelijker een job door

je werkervaring. Wie niet in het bezit is van een diploma secundair onderwijs, behaalt dit wel na het succesvol beëindigen van dit specialisatiejaar. Afgestudeerden in deze richting kunnen een eigen zaak starten of tewerkgesteld worden in bloemenwinkels, tuincentra of plantenzaken.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwelijk vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Project algemene vakken (PAV)	6 u
Frans	2 u
TV/PV Mechanisatie	4 u
Werkcomponent bedrijf	22 u
	38 u

DUAAL: Productiemedewerker dier (7)

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er de competentie productiemedewerker dier niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur mee verwerven.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je diploma secundair onderwijs kan je tewerkgesteld worden in een landbouwbedrijf. Door je kennis en uitgebreide praktijkervaring met de opfok van landbouwhuisdieren in combinatie met het werken met landbouwvoertuigen ben je een ideale werkracht op een landbouwbedrijf (varkens, pluimvee/ melkvee/vleesvee/ schapen en geiten). Tevens heb je door deze opleiding leidinggevende kwaliteiten ontwikkeld die je kan inzetten op de werkvloer.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwelijk vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Project algemene vakken (PAV)	6 u
Frans	2 u
TV/PV Productiemedewerker dier	4 u
Werkcomponent bedrijf	22 u
	38 u

DUAAL: Productiemedewerker plant (7)

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er de competentie productiemedewerker plant niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur mee verwerven.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je diploma secundair onderwijs kan je tewerkgesteld worden in een akkerbouwbedrijf of kwekerij. Door je kennis en uitgebreide praktijkervaring in het telen van gewassen en planten in combinatie met het werken met landbouwvoertuigen ben je een ideale werkracht op een akkerbouw- of tuinbouwbedrijf (boomkwekerij/groenten/fruit/sierplanten). Tevens heb je door deze opleiding leidinggevende kwaliteiten ontwikkeld die je kan inzetten op de werkvloer. Je hebt de mogelijkheid om je als zelfstandige te vestigen in de sector van akkerbouw of plantenkwekerij

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwelijk vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Project algemene vakken (PAV)	2 u
Frans	2 u
TV/PV Productiemedewerker plant	4 u
Werkcomponent bedrijf	22 u
	38 u

DUAAL: Natuurbeheerder (7)

Duaal leren

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon maar een maandelijkse leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job kan vlotter verlopen..

Beroepskwalificaties

Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er de competentie natuurbeheerder, niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur mee verwerven.

Verder studeren - Tewerkstelling

Met je diploma secundair onderwijs kan je tewerkgesteld worden in een bedrijf of milieuorganisatie voor het beheer en onderhoud van bos, natuurlijke omgevingen en landschappen. Met je behaalde competenties kan je tevens ingeschakeld worden om één of meerdere medewerkers aan te sturen bij beheerwerken in bos en natuur.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwelijk vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Project algemene vakken (PAV)	6 u
Frans	2 u
TTV/PV Natuurbeheerder	4 u
Werkcomponent bedrijf	22 u
	38 u

2DE GRAAD

Arbeidsmarkt:

- elektriciteit

Doorstroom:

- technologische wetenschappen

Dubbele finaliteit:

- elektromechanische technieken

3DE GRAAD

Arbeidsmarkt:

- centrale verwarming en sanitaire installaties
- **DUAAL** sanitaire en verwarmingsinstallaties
- **DUAAL** koelinstallaties

Doorstroom:

- technologische wetenschappen en engineering

Dubbele finaliteit:

- koel- en warmtetechnieken

SPECIALISATIEJAAR

- **7 BSO** Verwarmingsinstallaties
- **DUAAL** Technicus installatietechnieken

Arbeidsmarkt: elektriciteit (3-4)

Opleiding

In de 2de graad krijg je een brede basisvorming in de elektrische technieken ter voorbereiding van een verdere opleiding in de derde graad 'Centrale verwarming en Sanitaire installaties'. Leerlingen die kiezen voor de arbeidsgerichte opleiding elektriciteit zijn aangetrokken door de wereld van de elektriciteit en de installatietechniek. Deze leerlingen zijn vooral geboeid door de praktische toepassingen en door de mogelijkheid om zelf praktische vaardigheden te kunnen ontwikkelen.

Je leert zowel de residentiële als de industriële installatietechnieken beheersen. Door projectmatig te werken word je degelijk voorbereid op de 3de graad 'Centrale verwarming en Sanitaire installaties'.

Verder studeren

Na het 4de jaar kan je terecht in een brede waaier van arbeidsgerichte opleidingen. Logische vervolgoopleidingen zijn uiteraard elektrische installaties of de opleiding 'Centrale verwarming en Sanitaire installaties'. Deze opleiding kan je zowel via het reguliere onderwijs als via duaal leren volgen. Bij duaal leren leer je de vaardigheden op school én op de werkplek. Je schoolbank zal letterlijk op de

werkvloer staan.

We kiezen ervoor om in beide vervolgoopleidingen in de 3de graad een ruim gamma aan certificaten aan te bieden waaronder VCA attest, CERGA attest, technicus gasvormige brandstoffen en technicus vloeibare brandstoffen.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
AV/TV Toegepaste natuurwetenschappen	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	1 u
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Elektriciteit	6 u	6 u
TV/PV Centrale verwarming	3 u	4 u
TV/PV Sanitaire installaties	5 u	5 u
TV/PV Koeltechnieken	4 u	4 u
	32u	32u

Doorstroom: technologische wetenschappen (3-4)

Opleiding

Technologische wetenschappen is een technisch-wetenschappelijke studierichting in de doorstroomfinaliteit. Leerlingen krijgen hier een brede algemene basisvorming met aansluitend een overwegend theoretische studie van de industriële technologie.

Het specifiek gedeelte steunt op een algemene wetenschappelijke basis met de focus op wiskunde, fysica, toegepaste fysica en de technologische processen.

De integratie van wiskunde, wetenschappen en technieken en de toepassing ervan in onderzoeken en experimenten, is specifiek voor deze richting. De STEM-vaardigheden komen geïntegreerd aan bod in de wetenschappelijke vakken en worden niet enkel theoretisch benaderd.

Door een ruim aanbod van laboratoriumproeven waarbij de theorie getoetst wordt aan de werkelijkheid, verwerf je concrete technische en praktische competenties. Voor het verwerken van meetresultaten en het simuleren van processen zijn naast wiskundige vaardigheden ook ICT-vaardigheden vereist.

De concrete maatschappelijke toepassingen en mogelijkheden van 'technologie' en 'wetenschappen' worden getoetst op een verantwoord gebruik, rekening houdend met gezondheid, natuur en milieu. Technologische wetenschappen is een studierichting die uitermate geschikt is voor leerlingen met een brede algemene interesse en die in het bijzonder geïnteresseerd zijn in wiskunde, wetenschappen en technologie (STEM). In deze studierichting werk je niet alleen met je hoofd, maar ga je ook aan de slag met toepassingen in technologische realisaties.

Diploma

Na het zesde leerjaar verkrijg je een diploma van secundair onderwijs. Je kan er elke vorm van hoger onderwijs mee aanvatten.

Er zijn mogelijkheden om door te stromen naar het hoger onderwijs in diverse technische-wetenschappelijke opleidingen op Bachelor- of Masterniveau. Er zijn tal van opties binnen de engineering, mechatronica en wetenschappen. De tewerkstellingskansen zijn na deze opleidingen zeer hoog, er is een grote nood aan deze hooggeschoolde, hoogtechnologische profielen in de huidige kennismaatschappij.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	2 u
Engels	2 u	2 u
Nederlands	4 u	4 u
Wiskunde	5 u	6 u
Biologie	-	1 u
Chemie	2 u	1 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	2 u	1 u
Exploratie	-	1
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
SPECIFIEK GEDEELTE		
AV/TV Fysica labo	1 u	1 u
AV/TV Fysica elektromechanica	2 u	2 u
AV/TV Fysica Elektriciteit	2 u	2 u
AV Informaticawetenschappen	1 u	1 u
AV/TV STEM-Engineering + Denkatelier	3 u	3 u
TV/PV Onderzoekslabo_ Denkatelier Plant_Dier_Milieu	2 u	2 u
TV/Ecologie	1 u	1 u
PV STAGE/project	-	4 u
	32u	32u

Verder studeren - Tewerkstelling

Dubbele finaliteit: elektromechanische technieken (3-4)

Opleiding

Elektromechanische technieken is een technisch-wetenschappelijke studierichting met dubbele finaliteit. Deze opleiding bereidt je voor op 'Koel- en warmtetechnieken' die vanaf de 3de graad zal aangeboden worden in de Wijnpers.

Je krijgt een brede algemene vorming en maakt uitgebreid kennis met industriële technologie via zowel een theoretische als praktische benadering. Het specifiek gedeelte van de opleiding steunt op een wetenschappelijke basis van technische vakken (TV Elektromechanica, TV Koeltechnieken en centrale verwarming) en de praktische uitvoering zoals beschreven in onderliggende beroepskwalificatie(s). Via STEM-vaardigheden vergaar je op een geïntegreerde wijze de nodige competenties.

Elektromechanische technieken is een studierichting die uitermate geschikt is voor leerlingen met interesse in technologie en in het bijzonder in onderhoud van mechanische en elektrische systemen of koel- en warmtetechnieken. Leerlingen werken niet alleen met hun hoofd, maar steken ook de handen uit de mouwen via toepassingen in technische realisaties. Ze maken o.a. kennis met verschillende materialen, gereedschappen en technieken en ontwerpen en realiseren constructies en/of installaties, al dan niet met behulp van ICT.

Vervolgopleiding

In de derde graad kan je aan de slag in elke studierichting van de dubbele finaliteit. De logische vervolgopleiding in de derde graad is koel- en warmtetechnieken.

Leerprogramma	3 ^{DE}	4 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	2 u
Engels	2 u	2 u
Nederlands	3 u	3 u
Wiskunde	4 u	4 u
Chemie	-	1 u
Biologie	1 u	-
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	-	1 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
STEM	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
AV/TV Fysica u	1 u	1 u
TV/PV Electromechanica	3 u	2 u
TV/PV Elektriciteit	2 u	3 u
AV STEM- engineering/denkater_Elektromechanica	5 u	6 u
TV/PV Koeltechnieken/Centrale verwarming	2 u	2 u
PV STAGE/project	-	4 u
	32u	32u

Arbeidsmarkt: centrale verwarming en sanitaire installaties (5-6)

Opleiding

Je krijgt een brede basisvorming op het gebied van sanitaire installaties en verwarmingsinstallaties. Hierbij zal er ook aandacht zijn voor de montage van koelinstallaties en verluchtingssystemen. Tevens krijg je de kans om het VCA-attest en het CERGA-gasmonteur attest te behalen. Je leert in deze opleiding de meest courante en moderne materialen bewerken, installaties uitvoeren en de specifieke gereedschappen en machines hanteren. De nadruk zal hierbij liggen op hernieuwbare energie en duurzame technieken. Je wordt een vakman of -vrouw met een ruime kennis van materialen en technologie. Het vijfde jaar zal vanaf de maand januari één dag per week op stage gaan om praktische ervaringen op te doen. Tijdens het zesde jaar zal dit meteen gebeuren vanaf de start van het schooljaar.

Stage

Het vijfde jaar zal vanaf de maand januari één dag per week op stage gaan om praktische ervaringen op te doen. Tijdens het zesde jaar zal dit meteen gebeuren vanaf de start van het schooljaar

Verder studeren - Tewerkstelling

Enmaal afgestudeerd kan je als installateur sanitaire installaties en verwarmingsinstallaties

aan de slag. Je kan ook zelf een bedrijf opstarten, een ondernemersopleiding volgen, een 7de specialisatiejaar Verwarmingsinstallaties of een 7de Technicus installatietechnieken duaal leren aanvragen.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	1 u
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
TV/PV Koeling en verluchting	5 u	4 u
TV/PV Sanitaire installaties	4 u	4 u
TV/PV Centrale verwarming	6 u	4 u
PV STAGE/project	4 u	7 u
	32 u	32 u

DUAAL: sanitaire en verwarmingsinstallaties (5-6)

Opleiding

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school én op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm is verbonden aan het secundair beroepsonderwijs. Je schoolbank staat dus letterlijk op de werkplaats!

Je krijgt een brede basisvorming in koeling en warmte, sanitaire installaties en centrale verwarming en je behaalt het VCA, CERGA en werken op hoogte attest. Je leert de meest courante en moderne materialen bewerken, installaties uitvoeren en de specifieke gereedschappen en machines hanteren. Je wordt een vakman of -vrouw met een ruime kennis van materialen en technologie.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijks leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job kan vlotter verlopen.

Getuigschrift

Studiegetuigschrift derde graad van het secundair onderwijs en een aanvullend getuigschrift over de kennis van het bedrijfsbeheer.

Beroepskwalificatie

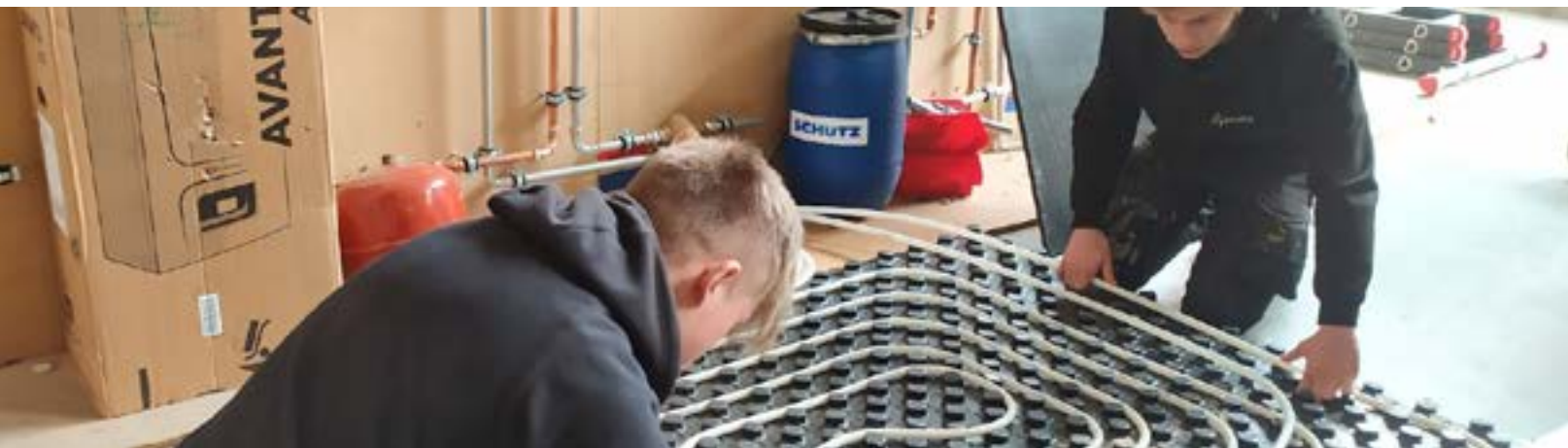
Het standaardtraject voor deze opleiding is gebaseerd op de Vlaamse kwalificatiestructuur. Je kan er volgende competentie mee verwerven:

- vakman installatietechnieken, niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur

Verder studeren - Tewerkstelling

Enmaal afgestudeerd kan je als sanitair installateur, installateur centrale verwarming, loodgieter of zinkbewerker in dienst bij een bedrijf opstarten, een ondernemersopleiding volgen of een zevende specialisatiejaar verwarmingsinstallaties aanvragen.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
PV STAGE/project	1 u	2 u
TV/PV Aanvulling traject duaal	4 u	4 u
Werkplekcomponent	20 u	20 u
	38 u	38 u

DUAAL: koelinstallaties (5-6)

Duaal leren

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Je zal kennis en vaardigheden verwerven op school én op je werkplek waar je 3 dagen per week zal vertoeven.

Op school krijg je tijdens de school component een brede basisvorming op het gebied van koelinstallaties. Er zal aandacht zijn voor het certificaat 'vakbekwaamheid in de koeltechniek' met als einddoel de 4 types te behalen tijdens de opleiding.

Tijdens de werkplek component zal je volledig ondergedompeld worden in de wereld van de koelinstallaties en hoe deze te installeren. Het bedrijf waar je tewerkgesteld bent zal samen met jou en de trajectbegeleider aan de slag gaan met de beroepskwalificaties. Dit zal resulteren in een opleidingsplan dat individueel wordt opgesteld om van jou een echte top monteur koelinstallaties te maken. Je wordt een vakman of -vrouw met een ruime kennis van materialen en technologie.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijkse leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Verder studeren - Tewerkstelling

Eenmaal afgestudeerd kan je als monteur koelinstallaties aan de slag.

Je kan ook zelf een bedrijf opstarten, een ondernemersopleiding volgen, een 7de specialisatiejaar Verwarmingsinstallaties of een

7de Technicus installatietechnieken duaal leren aanvangen.

Vanaf het schooljaar 2025-2026 kan je ook doorstromen naar een Se-n-Se Technicus hernieuwbare energie duaal.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Engels	1 u	1 u
AV/TV Natuurwetenschappen/STEM	1 u	1 u
Project algemene vakken (PAV)	5 u	5 u
TV/PV Toegepaste informatica	1 u	-
Seminarie/Exploratie	1 u	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
PV STAGE/project	1 u	2 u
TV/PV Aanvulling traject duaal	4 u	4 u
Werkplekcomponent	20 u	20 u
	38 u	38 u

Doorstroom: technologische wetenschappen en engineering (5-6)

Opleiding

Als je wilt bijdragen aan het creëren van een duurzame en groene samenleving, is de opleiding technologische wetenschappen en engineering een uitstekende keuze. In deze studierichting leer je technologische en wetenschappelijke vaardigheden die je kunt toepassen om deze doelen waar te maken. Je krijgt een combinatie van theoretische kennis en praktische vaardigheden aangeboden, waarbij je een stevig fundament opbouwt in de fysica en je je eigen STEM-projecten uitvoert. Ook leer je programmeren, waardoor je verschillende processen kunt automatiseren en optimaliseren, wat van essentieel belang is voor het ontwikkelen van duurzame technologieën en processen.

Diploma - Verder studeren - Tewerkstelling

Na het zesde leerjaar kan je elke vorm van hoger onderwijs aanvangen. Logische keuzes na deze opleiding zijn de 3-jarige professionele bachelors zoals:

- Energietechnologie
- Elektronica-ICT
- Elektromechanica

Ook kan je kiezen voor een academische bachelor, waarna je ook een master kan behalen zoals in de richting industriële wetenschappen.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwelijk vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	2 u
Engels	2 u	2 u
Nederlands	3 u	3 u
Wiskunde	6 u	6 u
Biologie	-	1 u
Chemie	2 u	1 u
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	1 u	-
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
Fysica labo (algemeen)	1 u	1 u
AV/TV Fysica Electromechanica	2 u	2 u
AV/TV Fysica Elektriciteit	2 u	2 u
TV/PV Koeltechnieken/Centrale verwarming/ Hernieuwbare energie	1 u	1 u
AV Informaticawetenschappen	1 u	1 u
AV/TV STEM-Engineering + Denktelier	3 u	3 u
	32 u	32 u

Dubbele finaliteit: koel- en warmtetechnieken (5-6)

Opleiding

Koel- en warmtetechnieken is een praktijkgerichte wetenschapsrichting met de nadruk op projectmatig werken om de praktische competenties te behalen.

Je verwerft tijdens de lessen koeling, verwarming en toegepaste fysica een brede theoretische kennis, waarna je deze toegepast leert gebruiken op de nieuwste apparatuur en technologie.

Koel- en warmtetechnieken is de richting van de toekomst waar bewust omgaan met energie en de implementatie van hernieuwbare energie centraal staat!

Diploma - Verder studeren - Tewerkstelling

Tijdens deze opleiding behaal je volgende attesten die broodnodig zijn op de arbeidsmarkt:

- VCA attest
- CERGA attest
- technicus gasvormige brandstoffen G1 en de verwarmingsaudit
- Certificaat vakbekwaamheid in de koeltechniek categorie 1

Deze richting bevindt zich in de D/A-finaliteit wat staat voor doorstroom naar hoger onderwijs of naar de arbeidsmarkt.

Logische keuzes na deze opleiding zijn de 2-jarige graduaatsopleidingen of de 3-jarige professionele bacheloropleidingen.

Mogelijke graduaatsopleidingen: Hernieuwbare energiesystemen, HVAC-systemen, Onderhoudstechnieken

Mogelijke professionele bachelors: Onderhoudstechnologie, Klimatisering, Elektromechanica, Elektronica

Anderzijds hebben deze leerlingen vaardigheden verworven die hen een gewild profiel maken op de arbeidsmarkt binnen het HVAC domein waar ze aan de slag kunnen als erkend technicus.

Omwille van hun brede vorming is er voor hen in heel wat bedrijven ook plaats als onderhoudstechnicus, verantwoordelijke technicus van een onderhoudsploeg of operator van automatische stuursystemen.

*HVAC: Heating, Ventilation, Airing & Cooling

Stage

De leerlingen van het 6de jaar zullen de kans krijgen om hun praktische competenties in te oefenen tijdens één stagedag per week die zal ingericht worden vanaf februari.

Leerprogramma	5 ^{DE}	6 ^{DE}
ALGEMENE VORMING		
Levensbeschouwend vak	2 u	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u	2 u
Frans	2 u	1 u
Engels	2 u	1 u
Nederlands	3 u	2 u
Wiskunde	4 u	4 u
Biologie	1 u	-
Chemie	-	1 u
Fysica	1 u	-
Aardrijkskunde	1 u	1 u
Geschiedenis	1 u	1 u
Exploratie	1 u	-
Economie	-	1 u
SPECIFIEK GEDEELTE		
AV/TV Fysica labo	1 u	1 u
TV/PV Elektriciteit	3 u	3 u
TV/PV Centrale verwarming	3 u	3 u
TV/PV Koeltechnieken	3 u	3 u
AV/STEM - engineering/denkatelier Hernieuwbare energie	2 u	2 u
PV STAGE/project	-	4 u
	32 u	32 u

BSO: verwarmingsinstallaties (7)

Opleiding

Dit specialisatiejaar omvat de opleiding tot installateur/techniker van verwarmingsinstallaties. De school biedt de mogelijkheid tot het behalen van het attest tot technicus vloeibare brandstoffen en het attest tot technicus gasvormige brandstoffen. Er is ook aandacht voor de meest recente technieken waaronder de warmtepompen.

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen die in het bezit zijn van een getuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad of van een diploma secundair onderwijs in een studierichting van het studiegebied koeling en warmte, kunnen zich inschrijven voor het zevende specialisatiejaar verwarmingsinstallaties. Een studiegebiedoverschrijdende overstap kan mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad van de school.

Verder studeren - Tewerkstelling

Wie niet in het bezit is van een diploma secundair onderwijs, behaalt dit wel na het succesvol beëindigen van het zevende specialisatiejaar. Afgestudeerden kunnen aan het werk als erkend installateur op zelfstandige basis of in loondienst.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwend vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Frans	2 u
Project algemene vakken (PAV)	6 u
Centrale verwarming	4 u
Installatietechnieken	2 u
Praktijk en stage	15 u
Seminarie	1 u
	34 u

DUAAL: technicus installatietechnieken (7)

Duaal leren

Bij duaal leren leer je vaardigheden op school en op de werkplek, en doe je dus veel werkervaring op. Deze opleidingsvorm, verbonden aan het secundair beroepsonderwijs biedt de mogelijkheid tot het behalen van het attest tot technicus vloeibare brandstoffen en het attest tot technicus gasvormige brandstoffen.

Troeven

Deze richting verloopt volgens een leertraject, waarbij je twee dagen naar school gaat. De andere drie dagen ben je aanwezig op je werkplek. De werkplek is een plaats waar je zaken aanleert, inoefent en je geëvalueerd wordt. Je bouwt heel veel ervaring op. Het hoofddoel is het aanleren van een beroep. Daarom betaalt de onderneming aan de leerling geen loon, maar een maandelijks leervergoeding. Je legt professionele contacten. De overgang naar een vaste job verloopt veel vlotter.

Toelatingsvoorwaarden

Leerlingen die in het bezit zijn van een getuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad of een diploma secundair onderwijs uitgereikt in een studierichting

van het studiegebied koeling en warmte kunnen ingeschreven worden in het 7de specialisatiejaar Technicus Installatietechnieken - duaal. Een studiegebiedoverschrijdende overstap kan mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad van de school.

Verder studeren - Tewerkstelling

Na deze studie vind je makkelijker een job door je werkervaring. Wie niet in het bezit is van een diploma secundair onderwijs, behaalt dit wel na het succesvol beë van dit specialisatiejaar. Afgestudeerden in deze richting kunnen een eigen zaak starten of tewerkgesteld worden bij installateurs, bedrijven en handelszaken in CV en sanitair.

Leerprogramma	7 ^{DE}
Levensbeschouwend vak	2 u
Lichamelijke opvoeding	2 u
Frans	2 u
Project Algemene Vakken (PAV)	6 u
PV/TV installatietechnieken	4 u
Project	2 u
Werkcomponent bedrijf	20 u
	38 u

